

вѣкѣ маі вѣртос ал 4мѣ саѣ лѣдѣт дѣ-
трѣ romanі, каріи пѣпѣ ла а. 669, кѣнд
вепіръ Бѣлгаріи ворвѣѣ de овѣще лѣтѣнѣще.
Дѣпсѣ дѣ вѣкѣ ал 3мѣ ші дѣ челе зр-
мѣтоаре пацііле варваре: Хѣнїи, Генїзїи,
Аварїи, Готїи, Бѣлгарїи аѣ дѣченѣт зѣле
провіндіи але кѣпрїнде, ші пре Romanі аї
гонїи, пѣпѣ че маі пе зрѣмѣ ла маре мї-
шелѣтате ажѣпсѣрѣ; дѣвѣдѣтѣра лѣѣ кѣз-
тат сѣ о пѣрѣсѣѣкѣ, лїмба сѣ ші о стрїче,
шї сѣ дѣведе чѣ стрїенѣ а стѣпѣнїлор
сѣи; пѣптрѣ лѣѣе ераѣ de тоѣдї гонїдї, кѣ
зо кѣзѣнт іаѣ кѣпрїнс релеле дїа тоате
пѣрѣдїле. Дар тогѣш пѣ сѣ стѣлсѣрѣ de
тог; кѣчї еї кѣтрѣ вѣкѣл маі вѣртос ал
7мѣ іарѣшї сѣ маі вѣрпїрѣ, шїшї алѣ-
сѣрѣ прїндѣ дїа сѣдѣеле лор; пѣпѣ кѣнд
дѣ вѣкѣ ал 9мѣ дѣтрарѣ Ѣнгарїи. Пре
ачѣ време дї окѣртѣвїа ромѣнѣм Дѣкѣ
Цѣлѣ, кареле апѣрѣдѣнѣшї дѣбра, іроїченѣе
аѣ кѣзѣт. Тот дѣ ачест вѣкѣ шї Бѣлгарїи прї-
мїнд лѣѣѣ рѣсѣрїтѣлѣї, ромѣнїи кѣзѣрѣ сѣпт
окѣртѣвїрѣ вїсерїчѣѣскѣ а Бѣлгарїлор; дѣшї
пѣрдѣрѣ вѣрѣдїле; шї слѣжѣва вїсерїчѣѣскѣ лї
сѣ цїнѣ словенеѣе. Дѣ вѣкѣ ал 10мѣ шї
Непотѣл лѣї Тѣхѣтѣн Цїла чел маі вѣтрѣдѣ
прїнціпеле Арѣѣлѣлѣї аѣ прїмїт дѣ Констан-
тїнопол лѣѣѣ греко крѣщїнѣѣскѣ; аѣ пѣс Епї-
скоп пре Еротеїѣ дѣ Бѣлград (Алѣва Каро-
лїна) дѣ Трансїлѣванїа. Дѣла ачеста сѣ дѣ-
чене рѣдѣлѣ архїереїлор ромѣнѣщї дѣ Ар-
дѣлѣ, карїи маі тѣрѣїѣ сор рѣдїкат ла вазѣ de
Архїепїскопїе, пѣмїндѣсѣ; „Мїтрополїдїи Ѣн-
гровлѣхїеї.“ Nainte de Еротеїѣ преодїи Арѣѣ-
лѣлѣї прїмеѣ преодїа дѣла Епїскопїи Ар-
дїшѣлѣї дїа дѣбра Ромѣнѣѣскѣ. Дѣпѣ Еро-
теїѣ чїне аѣ зрмат дѣ скатѣ, пѣ аѣлѣм,
шї пѣмаї атѣта цїм, кѣ шї дѣпѣ ел дѣ
ачѣ дѣбрѣ аѣ ѣост Архїереї, de шї пѣ

токѣта дѣндатѣ, дар кѣ вѣпѣ самѣ дѣла а.
1000; че сѣ адеверѣеїе дїа зѣле кѣвїнте
але лѣї Стефан реѣелѣї знѣгрѣскѣ de атѣнчї.
Кѣ ромѣнїи ла аѣп 1494 дѣтрѣ адеѣвѣр аѣ
авѣт Епїскопїи, сѣ vѣde dїа прївїлѣдїа лѣї
Владїслав реѣелѣї Ѣнгарїеї dat лѣї Іларїе
егѣменѣлѣї дѣла Марамѣрѣш. Аша дарѣ
лѣї Еротеїѣ пѣпѣ ла аѣп 1697, адеѣкѣ
нат пѣпѣ пе времѣ, кѣнд саѣ дѣтрѣодѣс
дѣ Ѣнгарїе хїерархїа сѣрѣвѣѣскѣ, аѣ зрмат:
Arcenie, Basile, Ioan, Герасїм, Стефан,
Genadie, Іорест, Іоан, Теоктїст, Genadie,
Теофїл, Стефан, Еротеїѣ, Daniil, Сава, Іо-
сїѣ, Іосаѣат, Сава, Варлаам, Теофїл. Дѣпсѣ
карїи кѣнд саѣ сѣїндїт архїереї, шї кѣт
аѣ архїпѣсторїт, пѣ сѣ аѣлѣ дѣ ачѣ скрї-
соаре вѣтрѣпѣ, дїа каре саѣ скос пѣтеле
ачестѣ. Скрїсоарѣ ачѣеа саѣ скрїс пайнтѣ
de а. 1679, дѣ карѣ чел de пре зрѣмѣ ар-
хїереѣ сѣ пѣне Теофїл, чел че аѣ рѣпо-
сат ла а. 1698 дѣ Іѣлїе. Поате кѣ дїа
зїса скрїсоаре аѣ рѣтѣас кѣдїва пе дѣпсѣт-
падї, кѣчї дѣ алѣ локѣрї сѣ аѣлѣ зрѣне:
кѣ ла а. 1651 ар ѣї ѣост мїтрополїт Сї-
моновїчї, кареле дѣ Далтерїа са, че аѣ
dato, кѣнд ла а. 1651 аѣ сѣїндїт дѣтрѣ
епїскоп пре Петрѣ Партенїе, че зрмат
дїа скатѣл дїеѣеїеї Мѣлѣкѣѣлѣї дѣпѣ Ва-
сїлїе Тѣрасѣвїчї, аша сѣ дѣтїтѣлѣѣѣ:
„Стефан Сїмоновїчї кѣ мїла лѣї Дѣпѣнеѣѣ
архїепїскопѣл Бѣлградѣлѣї, ал Вадѣлѣї, ал
Марамѣрѣшѣлѣї, шї а тот Арѣѣлѣлѣ ал ре-
лїдїеї католїченѣщї шї попїсѣтѣшенѣщї а лѣѣї
грѣченѣщї епїскоп.“ Дїа Далтерїа ачѣста
сѣ веде шї ачѣеа, кѣ дѣ дїеѣеїа дѣла
Бїстра пре ачѣ време аѣ ѣост епїскоп
кѣтаре Сава, кареле ашїждѣрѣ аѣ слѣїт,
кѣнд саѣ сѣїндїт дѣтрѣ епїскоп Петрѣ
Партенїе, кареле пайнтѣ de ачѣеа дѣ дїе-

deza Вацкльї шї а архїепїскопкльї шї прїмателї Б҃гарїї пѣр҃тасъ администраціа преодїлор рѣсецїї.

Чи съ не дїтоарчет, 'апої, шї съ атинѣм дїтѣмплѣрїе paine de timpъ лѣї Сїмоновїчї. Дн ама 1595 саѣ фѣкт токѣлз дїтѣ Domъ Ардѣлзлї Zigismund Баторї, шї дїтѣ Mixai Boda дѣрїї ромѣнецїї — оїндъ къ Ардѣлзъ съ сокотѣ ка о парте а Дагїї сѣлз а дѣрїї ромѣнецїї, — съ се цїнъ де жѣрїсдїадїа архїепїскопкльї дела Тѣрговецїї, авѣрїа residenцѣ маї дн зрѣтъ фѣ мѣтатъ ла Бѣкѣрїї, дїн каре прїчїнъ ла а. 1700, (не че време ромѣнїї аѣ даченѣт дн Ардѣлз а трѣче ла вїсерїка авѣслзлї) мїтрополїдїї ромѣнецїї дїн Ардѣлз тот де мїтрополїтал дїн Цѣра ромѣнѣскъ се сѣїнѣѣ. Ла а. 1569 Zigismund ал 2лѣ Заполѣ реѣеле Ардѣлзлї ав лзат moșia дїн Ланкрѣм а кѣлзгѣрѣлї мїтрополїт ромѣнѣск, пентрѣ къ наѣ врѣт съ прїмѣскъ догма калвїпѣскъ, шї аѣ даго лѣї Тордашї Пал, пре кареле лаѣ пѣмїт епїскоп ромѣнїлор; їарѣ архїереѣл чел адеѣзрат саѣ дѣс дн Цѣра ромѣнѣскъ. Ла а. 1577 дѣнъ теарѣ лѣї Ioan Zigismund ал 2лѣ Заполѣ дн адѣнарѣ дѣрїї саѣ ашезат: ка ромѣнїї, карїї вор врѣ съ пѣрѣсѣскъ леѣнѣ грѣчѣскъ, шї дн лїтѣва са съ азѣ догма калвїпѣскъ словод съ шї алѣгъ епїскоп, кареле тот дѣзна съ атѣрне дела сѣперїтендентѣл зпгѣреск.

Аѣарѣ де мїтрополїдїї ромѣнецїї сѣс поменїдї ла ромѣнїї чеї статорнїчї дн крѣдїнѣ съ маї аолъ а ої фѣст ачештѣ: кѣлзгѣрѣл поменїт, чел че саѣ дѣс дн Цѣра ромѣнѣскъ; апої Генадїе чел маре кам не ла апої 1569—1577; Іорест, кам не ла а. 1581. Ла а. 1582 съ чїтеде, къ

ла ромѣнїї чеї че саѣ фѣкт реформадї аѣ фѣст сѣперїтендент Тордашї Mixai, чї вїчї зпел дїнѣрѣ ачештї сѣперїтендентї пїкѣре съ аолъ, кѣмкъ ромѣнїї їар ої лѣпоскѣт де леѣвїдї епїскопї. Ла чеї рѣмашї дн лѣнѣ ромѣнѣскъ аѣ маї фѣст мїтрополїдїї: Ioan дела Прїслон, кѣрѣїа ла а. 1595. Zigismund Баторї дї дѣ пѣтере дела оїенде каре преот дн тот ама а лѣа сѣнт пѣме де дажде епїскопѣскъ кѣтѣ зп флорїят; каре обїчѣѣ шї ла зпїдї аѣ цїазѣт пѣлз ла епїскопїа лѣї Ioan Бавѣ. Пре времѣ ачѣеа Mixai Boda дѣрїї ромѣнецїї дїа фѣндament аѣ пре-днїт rezїдїнда мїтрополѣскъ ла Бѣлград. Дѣнъ Ioan аѣ зрѣмат мїтрополїт Іосїф; апої Даниїл; апої Сава кам пѣла а. 1631, адекъ кам не времѣ, кѣнд саѣ алѣс Георгїе Ракодї чел вѣтрѣн; апої аѣ зрѣмат мїтрополїт Генадїе ад 2лѣ. — Реформѣл вїсерїчїї авѣслзлї де Калвїн, Лѣтер, шї Соѣїн дн вѣкѣл ал 16 днченѣт лѣдїндѣсъ шї прїн Ардѣлз, дн вѣкѣл ал 17лѣ статорїле дн адѣзрїле пѣлѣче днїеїарѣ вїде артїкѣл дїеталнїчї дѣепре прїмїрѣ релїгїонїлор пѣаѣ, челор че вѣрчѣсѣрѣ дїн зїсѣл реформ. Днѣкъ ла а. 1609 Гаврїїл Баторї Domъ Ардѣлзлї аѣ дат прївелїдїѣ преодїлор ромѣнецїї, карїї дїн їоанѣї саѣ фѣкт преодї, ка дѣнъ че аѣ депѣс хооорарїѣл, че съ кѣвїнѣ Domълї де вѣлѣлѣт, съ оїе волнїчї ашї дншїкїтѣва преодїа, шї а се мѣта къ famїlia znde лї воїа, каре прївїлеѣѣ дн днѣтрїсѣ шї Гаврїїл Бетлѣо ла а. 1614, днкъ шї дїета Ардѣлзлї ла а. 1615. — Тот ачѣст Domъ ла а. 1624 дн 18. Септемѣрїе прїн алт прївїлеѣїѣ пре тодї преодїї де ромѣнї дїн цѣра Олѣлї дї скоате дѣс сѣлз зѣчїалъ (de-

sima); каре привілець, не времѣ мітрополітські ротънск дела Българд Георгіе Genadie Bradі, дн 9. Априліе ші Георгіе Ракоці чел вѣтрѣн, ші дн 23. Априліе а. 1623 ші dieta цѣрїи дн аша тїп дн дн тѣрѣде: „De va fi vladika rotънск аскелъторїи де владика реформаціонор.“ — Ротънїи тѣкар кѣ съ фьгьдїаѣ аскелъторїи сѣперїтентелїи калвінск, тотъшї кредїнда пѣо пѣрѣсеѣ, пїчї кѣпрїндеа днотѣрїе калвінецїи; кѣм тѣртѣрїседе Георгіе Ханер сас лѣтера дн Сївїї. Днсъ пѣ се поате зїне; кѣмкѣ зпї дїнтрѣ ротънїи, маї вѣртос дїнтрѣ повїдї, — орї пентрѣ вре зп фолос шї чїнсте (спрекум чеї дн Алѣтѣр, карїи шї повїлігате кѣцѣтарѣ, пентрѣ кѣ стѣтеѣ де аї сѣї сѣ се калвінскѣ), орї пентрѣ ка сѣ днтре дн дрегъторїи мїренецїи, орї пентрѣ ка сѣ скапе де гоане, шї де зрїе, дар шї пентрѣ кѣ сѣ паре, кѣ мітрополїтѣ Георгіе Genadie Bradі ал Пль, кареле зрмасѣ лїї Сава челїи дн тѣї, аѣ фост ом поале, — кѣ тотѣл пѣ саѣ лѣпѣдат де вїсерїка рѣсѣрїтѣлїи, шї кѣ пѣѣ прїмїт лїцѣ калвінскѣ. Кѣмкѣ ачест мітрополїт аѣ фост дн гьдїторїи (калвінїонор маї мѣлт де кѣт сѣр фї кѣзѣт, сѣ вѣде шї де аколо, кѣ дн зїлеле лїї, сѣдт прїндѣл Георгіе Ракоці чел вѣтрѣн, Калвінїи аѣ фѣкт, шї аѣ тїпѣрїт не сама ротънїонор зп катїхїст, кареле днтрѣ тоате кѣпрїндѣ днвѣдѣтѣра лїї Калвін. Тїпѣрїтѣсаѣ шї пїде кѣзанїи сѣѣ днвѣдѣтѣрїи, каре дѣпѣ стїлѣл лѣцїи калвінецїи тѣлкїа евангелїїе домїнїонор, шї а ле сѣрѣвѣторїонор.

Пре лѣпѣз тоате ачестѣ ротънїи аѣ рѣмас пемїшкадї дн кредїндѣшї. Оамелїи де пре атѣчї днчелѣѣ а креде кѣ ро-

тѣнїи де прїндї пѣ се пот дешепта, шї кѣпрїнде ачелеа днвѣдѣтѣрїи, шї dogme поаѣ. Пре ачелеа тїпѣрїи саѣ рѣдѣзїт пѣцїїе кѣ прѣскѣрѣ дїмїзатѣ дн вїп, ка прїп ачеле пре днчет сѣ се рѣдїче дн вїсерїка ротънїонор dogma тїнїи сѣїнтїи кѣмїнекѣтѣрїи; шї ла а. 1641 саѣ тїпѣрїт кѣрїдї, дн каре дѣпѣ порта реформаціонор ераѣ рѣгѣчїїнї, шї слѣжѣ вїсерїчїдїи де вотез, ла кѣзїнїе, ла днгрїпѣчїне, шї ла алте тѣрѣї сѣїнтїе. Дѣкѣрїїе ачестѣ мітрополїтѣ ротънїонор Іліе Іорест, чел че зрмасѣ дн лѣкѣл лїї Георгіе Genadie Bradі вѣзѣндѣме, шї таре днпрїтївїндѣсѣ лор, кѣ тоате пѣтерїе дншї апѣра тѣрма; дн каре кѣзѣт кѣзѣнд ла прїндѣл Ракоці дн гѣрѣ зрѣ; дн порѣлка ачестѣїа фѣ траѣ шї пѣрѣт ла жѣдѣнѣта соворѣлїи таре, ка лѣнд ар фї авѣт вїадѣт пекѣратѣ; де каре апоїї ка зп пѣврѣдїк фѣ лѣпѣдат дн епїскопїе шї дат дн мѣнїїе днрегъторїонор мїренецїи пентрѣ де ал педенсї. — Фостаѣ днтрѣ ачелеа вїдїнат аѣ ва? шїе Дѣтпезѣѣ. Днїї сѣ дндоеск.

Днтрѣ ачелеа Варлаам мітрополїтѣл Сѣчѣвїи, шї архїепїскопѣл Молдавїеї азїнд кѣм се вѣрѣоск прїп Ардѣл пре ротънїи аї десѣтѣе дела кредїнда пѣрїїтѣскѣ, шї вѣрїндѣї амѣлѣ зп катїхїстѣ кѣ dogme де але реформаціонор, спре дндрептарѣ ротънїонор, шї спре днтѣрїїе дн леце, ла а. 1644 аѣ адѣнат зп совор таре а тоатѣ Цѣра ротънѣскѣ шї Молдовїи, дн каре черкѣндѣсе адел катїхїст, лаѣ осѣдїт, шї лаѣ вѣстїт карте еретїкѣ; шї афарѣ де ачѣста Варлаам аѣ скрїс о карте дн Сѣчѣва ла а. 1645 тїпѣрїтѣ, дн карѣ араѣт пѣадѣвѣрѣл зїсѣлїи катїхїст, шї рѣсторѣтѣ dogmele де аколо.

(Ва зрма.)

Че есте варваріа?

(Бртаре.)

Крецинілор взої, дар маї пѣцип кѣ-
поскъторі де патиміле ѡменециі ле есте
лндемъль а да дичепатъл кълъреї кълъроп
попѡръ дела дичепереа креципърїї лор.
Пълъ дикът се дншалъ зніі ка ачеїа не
кѣцетънд кѣ ферїтатеа сѡлетелор ѡме-
нециі е фѡрте вължѡсъ шї адънк рѣдъчи-
патъ, не пѡте тѣртърісі шї історїа фърп-
чїлор шї а цертанїлор, а кълъроп креципаре
се пѡте лва ка контїмпзрапъ.

Клодовеѣ (Chludevlg, Ludvig) фънда-
торъл монархіеї франко-галлїче дн чеї 30
анї аї домпїрїї сале днтродъсе крецинда
креципъ ла сѡпъшїї сѣї вѡтезъндъсе ел маї
злтеї; тогъш Клодовеѣ пълъ ла тѡрте
(511 дъпъ Хр.) рълъасъ дн характеръл
шї дн фанделе сале зп тїран, кълкъторїѣ
де жъръмінте, вїклеаа шї рълпторїѣ де
церїле шї аверїле вечїлор прїп рълъѡїе
кръте шї прїп дншелъзлнї, ка шї чеї
маї тълдї аї сѣї сѡпъшїї варварї. — Де
ачї днколо історїа фїлор шї а неподїлор
лвї Клодовеѣ е днкъркатъ пълмаї де крї-
мїналїгъдї, зѡїї маї тїранї де къл аддїї,
зчїгашї, кълкъторї де жъръмінте, фрадї
шї фрадї, знкї шї неподї дшї вълса съл-
целе. Дѡъ фетеї прїндесе спъркате, Бр-
пехїлда шї Фредегънда ка дѡъ фврїї тар-
тарїче, зчїдеа шї еле, сѡд днтъръхта рѣде-
нїї асвпра рѣденїлор спре зчїдере, пълъ
кълнд шї еле перїръл дн кїпърї преа вар-
варе. Ачесте кълъчелїї кърсеръ пенчетат
пълъ ла а. 628. — Дела тѡртеа тїранъ-
лвї реде Лотар II. дн рестїмп де 124
анї рецїї франкогалї ажъсесеръ пълъше
дн тълїле мїнїстрїлор, днкът нїмїнї пѣ

маї воръїа де еї, чї пълмаї де мїнїстрїї, де
ачї рълъсърї шї вѡжѡкѡроса пълмїре les Rois
faincans, кълм ам зїче не ромълъеще „пѣ-
пълше коронате,“ адїкъл кърїї пѣ фълъча нї-
мїк. Де ачї зртъл преа фїреще, къл трѣ-
пъл пѡдїеї фѣ адънк змїдїт, чеї марї ад-
мїнїстра шї жѣдека пѣ дѣпъ дѣцї, чї пѣ-
пмаї дѣпъ а ле лор патимї. Пїпїн мїнї-
стръл, сѡд кълм се пълмїа Major domus ка
зп таре нїзїр ла търчї се пълдасъ атълт
де таре, днкът ла тѡртеа са (714) кѣ-
тезъл ашї дѣпъшї зртанд дн дѣрегъторїе
не зп неподел ал сѣї пѣс сѡпът епїтропїа
матълса, къръїа днсъ магнадїї пѣ воїе а
се сѡпъне, пълъ кълнд Карол Мартел зп
вастард (вітонг) ал лвї Пїпїн се арълкъл
дн капъл тревїлор шї въл тълъ таре кълкъл
не тодї не сѡпъшїї днлълънтръл шї дн а-
фаръ, репартънд челе маї стрълъзчїте вїрѣ-
їнде маї вълртѡс асвпра тохamedанїлор
сараденї, кърїї дїп Африка днкъївълндъсе
шї дн Спанїа се днчерка а сѡжъзга шї
Франко-галлїа. Къл ачестъл пъртаре Карол
Мартел прегълтї дрълм пѡлтръл фїїл сѣї
Пїпїн сѡкрътъл, ка ачеста сѣї дѣстрѡне не
днсъпъ ределе Хїлдерїк шї сѣї кърпїндъл
ел шї фамїліа са тронъл. Папа Zacharie
дї стете днтр' ажъторїѣ. Пїпїн търї ла
768, къръї зртмаръл Карол шї Кароломан
деодатъ къл пѣтере днтпърдїтъл.

Карол чел таре. Да, історїчїї де
рълнд не ачест вълрат дн пълмек таре,
дїп прїчїпъ маї вълртѡс къл аѣ вълрсат рѣ-
зрї марї де сѡпъде ѡменек; крїтїчїї днсъ
дї черпъръл шї дї вълпълпїръл характеръл
шї афларъл, къл Карол аѣ фост тълт маї
пѣцип таре, де къл лѡф фълкъл днпгъшїторїї
шї сервїї лвї. Карол е рестаураторъл ім-
перїлвї роман апъсан? Атїлла шї Ценгїс-

Хан дѣкъ аѣ дѣтемеіет імперіарі маніне, дѣсъ чіне ва пѣмі пе ачеі архіварварі пѣмаі пентрѣ ачееа омені марі, къ аѣ тѣіат сѣте де мії ші аѣ съвѣзгат млііоне де сѣолете? Мѣрїмеа стѣ дѣ алт чева, дѣ лѣкрѣрїле спїрїтѣлї спре фолосѣл патрїеі саѣ а оменїміі. Чїне ва пѣмі мѣрїме пофта де рѣсѣвпаре де кареа пѣртат тѣіе 4500 ѣрманї касї кѣрїі кѣзѣсерѣ дѣ ро-ліе шї десармаді пѣ се пѣтѣ апѣра? Гла-сѣл евангелїеі амѣдїсе атѣпчї дѣ ініма лѣі Карол. Де віада прїватѣ а ачѣстѣі дѣ-пѣрат пїчі къ пе атїпѣет, кѣчї дѣт пѣ-маі де скандале. Ел авѣ маі мѣлді вас-тарзі дела дїітореле сале, пе карїі парте-паре дї фѣлѣ епїскопї, іар фїіеле сале дѣшї пѣтарѣ карактерѣ фѣтеіеск прїп о-віадѣ преа десорѣнатѣ. Карол шѣрї ла 814 дѣкѣркат де фаште вѣдренте, деспо-тїче шї тїране, пѣлѣ шї де грѣлѣ прѣпѣс-къ ел ар фї оторѣт шї пе фратесѣѣ. — Че сѣ зїчет де фїіі шї неподїі лѣі Карол карїі дї вртарѣ пе рѣнд ла домнїе? Іатѣ кѣвінтеле рѣнѣмітѣлїі Zschokke: „Сѣ-рачї, къ ошїі скошї, дѣ монастїрї, дѣ ко-ліве, ка фѣгарї, ка чернїторї, ка вчїгашї де таді шї де фрадї, кїар шї дѣ лѣстрѣл-корѣпелор лор вртѣді шї деспрѣдѣді, мѣ-рїрѣ фїіі, неподїі шї стрѣнеподїі нефѣрї-чїтеі фамїліі.“ Карол Мартел десрѣпачѣ пе фамїліа лѣі Клодовѣѣ, дар іатѣ рѣсѣв-пѣторѣа Немесїс пѣ дѣтѣрїзіе. Шпа пѣн-трѣ алта. — Кѣпосѣтѣ есте, кѣт Лѣдовїк I. пѣміт „кѣчернїк“, пѣнтрѣ къ ера зп сїм-пѣлѣ, фѣ рѣѣ тратат де фїіі сѣі шї сїліг а се дѣтѣрѣка дѣ сак, а се покѣі ла вша-вісерїчеі шї а се лѣпѣда де троп. Татѣл-мѣрї, дар трѣі фїі аї сѣі пѣ дѣчетарѣ а-вѣрса сѣнде фрѣдѣск. Імперїл се тѣіеі

Італїа, Франко-галлїа шї ѣрманїа рѣта-серѣ фїекаре де сїне сѣпт домнїторї о-сѣвідї.

Де ачї дѣколо спре а лѣтѣрї шї маі-віне ідеа варварїеі дѣпѣ дѣфїнідіа че і-с'аѣ дат ар фї сѣ адѣчѣт есѣмпле дїп трѣі-їсторїі спѣдіале; пої дѣсъ пѣнтрѣ варїе-тате вом трѣче пѣмаі ла історїа ѣрман-їам дела а. 900 дѣкѣче дѣчѣпѣ а се-пѣлда маі пре сѣс де алте статѣрї.

Пѣлѣ ла Енрїк I. пе каре історїчїі-дѣ пѣтеск пѣсѣрарїлѣ ѣрманї дѣ тот-кѣпрїесѣл статѣлї лор авїа авѣ кѣтѣва-ораше, шї ачелеа маі мѣлат деа лѣгѣл-рѣнѣлї кѣдїте шї дѣтѣрїте де колонїіле-романе; еї сїмдіа о грѣа дѣнстрѣваре де-кѣтрѣ лѣкѣрїеа дѣ четѣді, чї еї пѣтрѣчѣа-пѣмаі дѣ сате ка тоте попѣреле сїмпле-фїіе а патрїеі. Ачел домнїторїѣ дї сїлі-а зїді маі мѣлате четѣді шї фортѣрѣе, дѣ-каре ашезѣ тот пе ал Шлеа вѣрват дїп-пѣртѣторїі аршелор. Ачѣаста о фѣлѣ-ел маі вѣртос де грѣза маїарїлор, карїі токѣа пе атѣпчї пѣда варѣ-рѣеде дѣ ѣрманїа, пѣлѣ кѣнд Енрїк-дї вѣтѣ крѣпѣен ла Мерсеверг, ошор-рѣнд оптѣчї мїі дїп еї (934). Маі-тѣрзіѣ дела Стефан рѣцеле Шгарїеі дѣ-кѣче се стрѣкѣрарѣ колонїі ѣрмане дѣ-Шгарїа шї дѣ Трансїлванїа окѣвѣнд маі-вѣртос локѣрї пе внде се афла рѣіне де-четѣді шї аша дѣтродѣсерѣ шї пе аїчї-четѣденїсѣл. Дела Енрїк пѣлѣ спре а-1300 провинцііле ѣрмане авїа авѣрѣ о-зѣчїме де апї, дѣ кареа сѣ пѣ фїе фост-кѣтѣпїіле сале скѣлдатѣ дѣ сѣнде. Дѣ-вершѣпателе черте маі тот деатѣна адѣкѣ-тѣре де рѣсѣвоїѣ дѣтѣре Панїі Ромѣі шї

дндре реѣи џермані пентрѣ domnia ши свверанитатеа зпверсалъ пѣши маі лза соѣршиѣ; фіі асѣпра пѣрпнѣлор, пріетині асѣпра пріетинілор се скѣла ши се декѣла. Din zechi de niade зна. Амператѣла ши ре-целел Епрік IV, асѣпра кѣрѣла папа фла-церасѣ де атѣтеа орі апатема пентрѣ кѣ дши апѣра дрепѣрїле сале монархїче дн контра папї, ла а. 1106 мѣрї де адѣка днтрїстаре кѣчї ера сіліт а се рѣсвої кѣ фїѣла сѣѣ. Пріетинї сѣї днгропарѣ пе монархѣ ла Лѣтеѣа (Lüttich) кѣ помпа кѣвенїтѣ; дар фїѣла сѣѣ, о патѣрѣ де хїепѣ роѣтѣре де карне оменаскѣ по-рѣлчї десгропареа трѣпѣлї татѣсѣѣ ши — хѣдїадѣла ла Спїра (Spreyer), чїнчї апї дн лѣсѣ аколо пенгропат, пѣлѣ кнпд папа деслегѣндѣла де апатемѣ dede воїе ал ши астрѣка. Сокотїѣї, кѣтѣ склавїе, орѣїе ши фанатїсм domnia дн ачеле веа-кѣрї дндре џерманї. Стадї пѣдїнтел ла торѣлѣтѣла ачелѣ Епрік ши пѣтрѣп-деѣї спїрїтѣла веакѣлї де атѣлчї ши пѣ-сѣраѣ треапѣла кѣлѣтѣреї лѣї ши алѣтѣ-раѣїа кѣ чеа де асѣлї. Че е дрепѣ, ної ам пѣтѣ скѣте дн історїа џер-манїеї ши алѣ есемпле мѣлѣт маї тѣрѣїе де варварїе грѣсѣ, кїар ши дн веакѣл ал 17 ши ал 18леа, кѣчї аѣ пѣ се днкрѣп-ченѣ патѣра ошѣлї ла чїтїреа фантелор лѣї Тїллі ши Валленстайн дн рѣсвоїѣла де треїзечї апї; кѣ тѣте ачестеа рѣтѣплет асѣлѣтѣ ла веакѣрїле днтрѣ каре варва-рїа ера регѣл ши леѣе, їар оменїа о ра-рїтате, днтрѣ каре кѣрѣїтеа характерелор ажнпсесе дн кѣлтеа са, ши апѣте џерманїї ера сілідї ашї пѣрѣсі патрїа ши а кѣлѣта скѣпаре дн алте џѣрї.

„Кѣм се днѣтѣлѣ, кѣ кѣлѣтѣла еван-

гелїеї, лѣдїт де апї 1300 пѣ пѣтѣ дн-вѣлнзї маї мѣлѣт пе ѣменї?“ Аша дн-треавѣ маї мѣлѣї. — Дакѣ семїнда еван-гелїеї ажнпмаї сїар фї семѣлат, чї сїар фї ши грѣлат, ши пїлїт ши апѣрат маї кѣ deadїнсѣла, атѣлчї пѣ е дндоїалѣ кѣ ар фї princ рѣдѣчїеї мѣлѣт маї адѣлчї ши ар фї родїт мѣлѣт маї вїне. Аша дар вїна нїчї де кѣм пѣ е дн евангелїе, кареа зїче: „їѣвѣѣе пе деапрѣпелел тѣѣ, ка пе тїне дасѣдї,“ ши їарѣш зїче: „Паче воѣ.“ ш. а.

Ўнде ера рѣл? Клерѣла пѣртѣто-рїл кѣлѣлѣлї ажнпсесе ла о пѣтере ши богѣдїе кѣмплїтѣ; ачеласта дн стрїкѣ кѣ тотѣла, де каре пѣ пе vom мїра, дакѣ vom кѣпѣѣе патѣра оменаскѣ; апѣї пре-одїї днкѣ сѣлѣт ѣменї. Клерѣрїле атеѣїте кѣ тотѣла де патїмїле пѣлрїте прїп пемѣр-їнелеле богѣдїї зїтарѣ дн парѣеа чеа маї mare де змїлїнѣа евангелїкѣ, еле кѣлѣта пѣлѣчерї ши мѣлѣлѣтїреа сїмѣїлор; хол-теїїа, ка о револѣдїе асѣпра патѣреї, дшї рѣсѣлпа, їчї прїп пѣкѣте секрете, коло прїп десѣрѣѣ. саѣ дакѣ пѣ, лѣпѣдареа де фамїліе се пѣрѣ кѣ ле дѣ зп дрепѣт де а вѣла ранѣрї ши domнїї їерархїче ши лѣ-теїдї, де а днтрѣдѣче трепѣте пе каре Хрїстос нїчї одѣтѣ пѣ леаѣ порѣлчїт. Дар че атѣтеа? Сѣ арѣнкѣм о сїнѣгѣрѣ прївїре престе лїста патрїарѣїлор дн Roma ши ачелор дн Константїнопол, ши дндатѣ vom довѣндї о їкѣлѣ а стрїкѣлѣнїї дн клер. — Ка сѣ тѣчет кѣ знеорї ажн-їеа ла скалн патрїарѣеск пѣлѣ ши вастарѣї ши тїнерї непрїченѣдї, апѣї дела а. 649 пѣлѣ ла 984 дн Roma фѣсерѣ destrонаѣї патѣрѣ папї, їар алдї шесе фѣсерѣ ото-рѣдї; їар дн Константїнопол дела 639 пѣлѣ ла 1043 фѣсерѣ destrонаѣї, алнпаѣї

саѣ есілакі шептеспрезече патриарчі. Дар
вот зиче съ черчетым дакъ ера вѣоваді
саѣ пв. Вѣне есте, дѣсъ не тогъ дѣгъм-
плареа орѣ педенса дреаптъ орѣ врігони-
реа тіранъ а къпетеніілор вѣсерічеді пѣр-
тѣрісеса дѣведерат де стрікъчѣнеа ші вар-
баріа веакѣрілор ші дѣ веакѣрі а попѣръ-
лор, а тропѣрілор, а клерѣлѣ ші а мона-
стірілор.

(Ва зрма.)

Ъ Р Ж Т Ъ Л. *)

Трѣспітеар дѣн чер пѣпаншѣ
Кѣ чѣне тѣ къпѣпаншѣ
Кѣ о стрѣжъ аѣтрісігѣ,
Кѣ о чѣшъ десплетігѣ,
К' о свѣрчѣгѣ, кѣ о вавѣ,
Кѣ о тоантѣ нѣчѣ дѣ о треавѣ.
Кѣнд се дѣче ла окол,
Тоате вѣтеле се скол,
Ші с' аскѣнд не дѣнъ касѣ,
Орѣ каѣгѣ поарта съ іасѣ.
Де с' аратѣ 'нтре говѣ,
Тоате фѣг не дѣнъ клѣ,
Орѣ апѣкъ прѣн дѣдѣѣ.
Ка съ скане ла пѣрѣѣ.
Трѣспітеар дѣн чер пѣпаншѣ,
Кѣ чѣне тѣ къпѣпаншѣ,
Кѣ о стахіе ѣрѣгѣ,
Кѣ о весне амѣрѣгѣ,
К' зп стрігоѣз не дѣнѣпнат,
Кѣ зп драк дѣпеліцат.
Кѣнд тѣ плек съ о сѣрѣт,
Мі се паре къ ѣ де лѣт,
Кѣнд дѣчене ка съ рѣдѣ
Нѣ подѣ ші кѣтѣі де хѣдѣ,

Кѣндѣі зѣк кѣі шедѣ вѣне
Еа свѣрле къ кѣрна 'н міне,
Кѣндѣі зѣк кѣі шедѣ рѣѣ
Еа тѣ фаче пѣгѣрѣѣ.
Трѣспітеар дѣн чер пѣпаншѣ
Кѣ чѣне тѣ къпѣпаншѣ
Кѣ о хѣрѣ ла кан сѣрѣ
Ші фѣрѣ де дѣнѣі 'нгѣрѣ.
Мама мѣзна чеа стрѣвѣнѣ
Міазѣ поанте чеа пѣвѣнѣ.
Еѣ о тріміт ла сѣрчеле
Еамѣ адѣче флорічеле,
Еѣ дѣі зѣк съ факѣ фок,
Еа се 'пѣрѣте тот не лок,
Скочіорѣше дѣн ченѣшѣ
Пѣне доаѣ трѣі пѣнѣшѣ,
Сѣфлѣ дѣтр'о скѣптезѣдѣ
Ші адоарте дѣн котрѣдѣ.
Трѣспітеар дѣн чер пѣпаншѣ
Кѣ чѣне тѣ къпѣпаншѣ.

Орѣцінеа вапорѣлѣі.

Ла 1543 Бласко де Гараі пропѣсе о
машѣнѣ ла Карол V., реѣтеле Спаніеі, спре
черчетаре, пентрѣ мѣпареа флотеі, кѣнд
стѣ вѣнтѣл. Ла провѣ, фѣрѣ пѣнѣзе орѣ
лопедѣі, ел пѣсе дѣѣ роате не мѣнѣгѣ ко-
рабіе, не каре ле дѣвѣрѣтеа авѣрѣл ешѣт
дѣнтр'ѣн казан дѣнтр'ѣнѣса, че фіерѣвіа къ
апѣ. Вестігѣл Раѣго се дѣспротіві ла дѣ-
трѣвѣнѣдаре де ші прова ісѣвѣті мѣнѣпнат,
пентрѣ скѣмпетеа лѣкрѣлѣі. Се афлѣ ші
о одѣ компѣсъ спре чѣнѣстеа лѣі Гараі.
Аша се зѣгѣ навѣгадіа къ вапор, пѣнѣ че
Фѣлтон амеріканѣл редескопері вапорѣл
ші 'л дѣденліні дѣн веакѣл ачеста, не ла
1812 авіа.

*) Сопет попоран, тріміе дѣн Молдавіа.

(Дѣн Ъніверс.)